

TURĒT ROKU UZ PULSA UN NEIEKRIST UZ SĪKUMIEM

Ja uzņēmējs izturas formāli pret uzņēmuma finanšu uzskaiti, ir diezgan liela varbūtība, ka ātrāk vai vēlāk tas iekulsies nepatīkšanās – vai tās būs problēmas ar nodokļiem, lieki iztērētiem līdzekļiem, vai teju neatgūstamiem debitoru parādiem. Nozīmīgākos riskus un iespējamus risinājumus raksturo Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas pārstāve, zvērināta revidente Ieva Liepiņa.

“Bieži būtiska problēma ir tas, ka uzņēmēji, īpaši mazie, grāmatvedības un finanšu jautājumu precīzu kārtošānu uzņēmumā novērtē pārāk zemu. Nereti uzņēmuma grāmatvedība aprobežojas ar vienu Excel tabulīti, kurā tiek reģistrēta visa uzņēmuma finanšu informācija. Taču ar to ir gaužām par maz, lai uzņēmuma vadītājs vai īpašnieks būtu informēts par savas firmas reālo veselības stāvokli,” uzsver zvērināta revidente, piebilstot, ka uzņēmuma finanses ir biznesa asinsrite, kurai rūpīgi jāseko līdzī un pastāvīgi jāuztur kārtībā.

Neuzmanība maksā naudu

“Ir aplami domāt, ka nepietiekama finanšu plūsmas kontrole var radīt problēmas tikai vājam uzņēmumam. Arī stabilam un labi pelnošam uzņēmumam var pēkšņi rasties finanšu grūtības – pietiek

kādu brīdi nepamanīt, ka no uzņēmuma konta naudas līdzekļi tikai aizplūst, bet kādu iemeslu dēļ vietā neienāk plānotais ieņēmumu apjoms. Var iestāties īslaicīga uzņēmuma maksātnespēja – apgrozāmo līdzekļu iztrūkuma dēļ tas nespēs apmaksāt kārtējos rēķinus un citas parādsaistības. Iemesli var būt debitoru kavēšanās apmaksājot rēķinus, bet var būt arī situācija, ka iztrūkstoša sistēmiskuma dēļ jūsu pašu darbinieki nav izrakstījuši un nosūtījuši klientam vai sadarbības partnerim rēķinu,” stāsta revidente, piebilstot, ka ne vienmēr šādā situācijā ir vainojams grāmatvedis, kuram varbūt nemaz nav informācijas par uzņēmuma sadarbības līgumiem, kas paredz rēķinu izrakstīšanu. “Brīdi, kad nonākam pie nepatīkamās atziņas, ka teorētiski mums ir gana daudz naudas, bet praktiski kontā redzam ciparu nulle, protams,

pirmkārt vadītājs dodas ar pārmetumu pie grāmatveža, taču patiesībā vainu jāuzņemas viņam pašam,” uzskata I.Liepiņa, piebilstot, ka nereti revidējamajos uzņēmumos nākas konstatēt, ka klients ir palicis parādā tādēļ, ka rēķins vienkārši nav viņam izrakstīts.

Var palīdzēt mūsdienu tehnoloģijas

Moderno tehnoloģiju straujā attīstība šodien par salīdzinoši adekvātām izmaksām ļauj ikvienam uzņēmējam iegādāties un uzturēt finanšu vadības sistēmas, ar kuru

palīdzību iespējams ne tikai pilnībā kontrolēt uzņēmuma finanšu plūsmu, bet arī kopā ar revidentiem veiksmīgi atrast tās izdevumu pozīcijas, kas būtu uzskatāmas par nevajadzīgām.

Bieži ir tā, ka nepareizas finanšu vadības dēļ uzņēmējs pat īsti nezina, kur un cik lielā mērā viņa firma neefektīvi tērē naudu. Ja visa finanšu uzņēmuma plūsma būs precīzi atspoguļota un ievadīta sistēmā, un izlemsiet apskatīt, cik daudz līdzekļu tērējat, piemēram, kancelejas precēm, var gaidīties, ka būsiet nepatīkami pārsteigts. Jo izrādīsies, ka vairākas struktūrvienības at-

sevišķi pērk dažādas kancelejas preces no viena un tā paša piegādātāja, taču uzņēmums kopumā par šīm precēm pārmaksā tā vietā, lai tērētu mazāk, veicot vienu lielu iepirkumu ar lielākām atlaidēm, akcentē I.Liepiņa.

Ja uzņēmums ir liels ar daudzām struktūrvienībām, datorizēta finanšu vadības sistēma, var nodrošināt arī labāku informācijas apmaiņu, lai katrs uzņēmuma speciālists var redzēt to informāciju, kas viņam nepieciešama ikdienas darbu veikšanai. “Piemēram, projektu vadītājam var piešķirt tiesības redzēt to finanšu informāciju, kas attiecas uz viņa konkrēto projektu, grāmatvedim ir redzama visa finanšu plūsma, tajā skaitā saņemamo un pārskaitāmo naudu apjomi un datumi, savukārt vadītājs var pārvaldīt pilnīgi visu sistēmu kopumā. Ja šādi pārvaldīsiet savas finanses, spēsiet kontrolēt iespējamus riskus un rīkoties, lai situāciju risinātu,” norāda I.Liepiņa, piebilstot, ka šāda pastāvīga kontrole arī palīdz sagrupēt uzņēmuma debitorus drošajos, nedrošajos un paaugstināta riska grupā. Tas ir būtiski, lai uzņēmuma atbildīgie finanšu speciālisti varētu jau savlaicīgi sākt strādāt ar riskantajiem debitoriem un risinātu problēmu tās pirmsākumos.

“Starp citu, rietumvalstīs labas finanšu pārvaldības sastāvdaļa ir ne tikai naudas plūsmas kontrole. Daudzas rietumu kompānijas jau sen veido finanšu rezervju fondus tieši neparedzētiem gadījumiem – ja nu pēkšņi kādu no uzņēmuma neatkarīgu iemeslu dēļ būtiski apstāst ienākošo finanšu plūsmu, uzņēmums savas ikdienas darbības nodrošināšanai var pasmelties līdzekļus no šā fonda. Tā ir īpaša stabilitāte, jo vienmēr zini, ka nepaliksi bez naudas,” akcentē I.Liepiņa.

Pēc viņas domām, bieži revidents ir tas cilvēks, kurš uzņēmējam kopā ar grāmatvedi ļauj paskatīties uz savu saimniecību no cita skatu punkta, faktiski no malas. Un tādā brīdī uzņēmējs ir pārsteigts par tām nepilnībām, kuras atklājas finanšu revīzijas laikā. “Ne vienmēr tās ir lielas problēmas vai trūkumi. Bieži vien tās ir sīkas niansas. Taču sakrājoties šiem it kā nenozīmīgajiem trūkumiem, var izveidoties lielas problēmas. Tādēļ ir būtiski nedzīvot ar apziņu, ka viss ir kārtībā, kamēr nekas nav manāms. Labāk ir regulāri pārbaudīt, izvērtēt un pareizi pārvaldīt uzņēmuma finanšu sistēmu,” revidentu nozīmī uzņēmumu ikdienā skaidro I.Liepiņa.

Guntars Gūte

UZŅĒMĒJU IEGUVUMI NO FINANŠU REVĪZIJĀM

Uzņēmumu finanšu veselības kontrole

Revīzija:
savlaicīgi identificē maksātnespējas grūtības objektīvi novērtē sadarbības partnera darba devēja u.c. uzņēmumu uzticamību un kapacitāti

Konsultācijas un atbalsts uzņēmējiem

- Revidenta konsultācijas samazina nodokļu nenomaksas un sodu naudas riskus
- Revidents sniedz ieteikumus iekšējās kontroles vides un kritisku risku novēršanā
- Revidents identificē iespējamās krāpniecības uzņēmumā